

שונה פאן שנאמר ה', השם העליון של הרוחמים? אלא סוד הוא שלמדנו - אין דרך ארץ שתקבל אשה אורח עמה אלא ברשות בעלה.

אף כף [גם נח] נח רצה להפגס לתבה להתחבר עמה, ולא היה [לו] ראוי עד שבעל התבה יתן לו רשות להפגס [עמה], שכתוב בא אתה וכל ביתך אל התבה. ולכן נקרא פאן ה', הבעל של התבה, ואז נכנס נח והתחבר עמה. וכן למדנו שאין רשות לאורח להפגס לבית אלא ברשות בעלה, בעל הבית. זהו שכתוב אחר כף ויבא נח וגו'.

בא ראה מה כתוב, פי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה. מפאן למדנו שלא יקבל אדם אורח בביתו אם הוא חושד בו שהוא רשע, אלא אם עומד בענינו לצדיק שלא חשוד בענינו כלל. זהו שכתוב בא אתה וכל ביתך אל התבה. מה הטעם? משום כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה.

ולמדנו, שאם נתן לו רשות לבדו ולא נתן רשות לכל אותם שבאים עמו, לא יכניס אותם לבית. זהו שכתוב בא אתה וכל ביתך אל התבה. לכלם נתן רשות להפגס. ומפסוק הזה למדנו סוד דרך ארץ. (ד"א בא אתה וכל ביתך אל התבה [גו]).

רבי יהודה פתח, (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה תבל וישובי בה. הרי שנינו, לדוד מזמור - שאמר שירה ואחר כך שרתה עליו רוח הקדש. מזמור לדוד - ששרתה עליו רוח הקדש ואחר כך אמר שירה.

ר' הארץ ומלואה - פסוק זה נאמר על ארץ ישראל שהיא ארץ הקדושה. ומלואה זו השכינה,

שמה עלאה דרחמי. אלא רזא איהו דאוליפנא. לאו אורח ארעא לקבלא אתתא אושפיזא בהדה אלא ברשו דבעלה.

אוף הכי (נמי נח) נח בעא לאעלא בתיבותא לאתחברא בהדה. ולאן הוה (ליה) יאות עד דבעלה דתיבה יהב ליה רשו לאעלאה (בהדה). דכתיב בא אתה וכל ביתך אל התבה. ובגין כף אקרי הכא יי בעלה דתיבה. וכדין עאל נח ואתחבר בהדה. וכן אוליפנא דלית ליה רשו לאושפיזא למיעאל לביתא אלא ברשו בעלה מאריה דביתא, הדא הוא דכתיב לבתר ויבא נח וגו'.

תא חזי, מה כתיב פי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה. מפאן אוליפנא דלא יקבל בר נש אושפיזא בביתיה אי איהו חשיד ביה דאיהו חייבא. אלא אי קאים בעינוי לזפאה דלא חשיד בעינוי כלל. הדא הוא דכתיב בא אתה וכל ביתך אל התבה, מאי טעמא בגין פי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה.

ואוליפנא דאי יהיב ליה רשו בלחודוי ולא יהיב רשו לכל אנון דאתיין עמיה, לא ייעול לון לביתא. הדא הוא דכתיב בא אתה וכל ביתך אל התבה. לכלא יהיב רשותא למיעל. ומקרא דא אוליפנא רזא דארחוי דארעא. (ד"א ל"ג בא אתה וכל ביתך אל התבה [גו]).

רבי יהודה פתח (תהלים כד) לדוד מזמור ליי הארץ ומלואה תבל וישובי בה. הא תנינן לדוד מזמור דאמר שירתא ולביתר שארת עליה רוח קדשא, מזמור לדוד דשארת עליה רוח קדישא ולביתר אמר (לה) שירתא.

ליי הארץ ומלואה, האי קרא על ארעא